

EÜAŞ'IN ENERJİ VE MADENCİLİK SEKTÖRÜNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Cumali Taştekin, Ebru Ata

EÜAŞ Maden Sahaları Dairesi Başkanlığı, ANKARA

(ebru.ata@euas.gov.tr)

ÖZ

2015 yılı itibarıyla 14,45 Milyar ton olan Türkiye Linyit Rezervinin, 7,585 milyar ton ile %52'sini elinde bulunduran EÜAŞ'a ait kömür sahaları Afşin-Elbistan Linyit Havzası, Karapınar-Ayrancı Linyit Havzası, Çayırhan Linyit Havzası, Tekirdağ-Merkez/İstanbul Çatalca Linyit Havzası ve Afyon-Dinar Linyit Havzası'dır.

Ülkemiz linyit kaynaklarımızın yaklaşık % 96'sı % 20'nin üzerinde kül, % 57'si % 20'nin üzerinde nem içermekte olup, % 75'lik bölümünü 2500 kcal/kg ısı değerinde olan düşük kaliteli linyitler oluşturmaktadır. 3000 kcal/kg ısı değerindeki kaliteli linyitler ise % 6 gibi çok düşük seviyede bulunmaktadır. Düşük ısı değeri ve yüksek nem ve kükürt oranından dolayı linyitlerimiz ancak termik santral yakıtı olarak değerlendirilebilmektedir.

EÜAŞ uhdesinde bulunan linyit rezervlerinin ortalama alt ısı değeri 1.398 Kcal/Kg'dır. Buna göre bu havzaların toplam termik potansiyeli 20.000 MW seviyesindedir. Bu potansiyelin bugüne kadar sadece 3.415 MW'ı projelendirilmiş olup, bu santraller için ayrılan toplam rezerv 945 milyon ton, bu santrallerin elektrik üretim potansiyeli ise 22 Milyar kWh/yıl seviyesindedir.

Yerli linyite dayalı termik santral yatırımları 1981-2000 yılları arasındaki 20 yıllık dönemde yoğunlaşmıştır. Bu dönemde yapılan santrallerin toplam kurulu gücü 5.440 MW olup, 2000-2010 arasındaki 10 yılda yapılan santrallerin toplam kurulu gücü ise 1.895 MW'dır. Halen yapım aşamasında olan özel sektöre ait kurulu güç 1.280 MW'tır.

2014 sonu itibarıyla, elektrik üretimi içindeki ithal doğalgaz payının %48 olmasına karşın yerli kömürün (taşkömürü+ linyit) payı %16 seviyesine gerilemiştir.

Ülkemizin kalkınması ve bu kalkınmanın sürdürülebilirliği açısından yerli doğal kaynaklardan yararlanılmasının bir zorunluluk olduğu dikkate alındığında, doğal kaynaklarımızdan biri olan kömür en güçlü şekilde öne çıkmaktadır.

Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak, cari açığın azaltılmasını sağlamak ve elektrik enerjisi üretiminde fiyat istikrarını sağlamak için EÜAŞ'ın elinde bulunan bu linyit rezervlerinin bir an önce yeni yatırım ve finans modelleri ile harekete geçirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: EÜAŞ, yerli kaynaklar, arz güvenliği

EÜAŞ'S POSITION AND IMPORTANCE IN ENERGY AND MINING SECTORS

Cumali Taştekin, Ebru Ata

(EÜAŞ Mining Areas Department, ANKARA)

(ebru.ata@euas.gov.tr)

ABSTRACT

Having 7.585 billion tons of reserve, accounting for 52% of 14.45 billion tons of Turkish Lignite Reserve, EÜAŞ owns Aşin-Elbistan Lignite Basin, Karapınar-Ayrancı Lignite Basin, Çayırhan Lignite Basin, Tekirdağ-Merkez/İstanbul Çatalca Lignite Basin and Afyon-Dinar Lignite Basin by 2015.

Approximately 96% of our country's lignite reserves has ash percentage over 20%, 57% of them has humidity percentage over 20%, and 75% of them are low quality lignite reserves with 2,500 Kcal/Kg LHV (lower heating value). The reserves having LHV over 3,000 Kcal/Kg is as low as 6% of them. Because of its low heating value and high humidity, our lignite could only be used as power plant fuel.

The lignite reserves owned by EÜAŞ has average LHV (lower heating value) of 1,398 Kcal/Kg. In accordance with this the total thermal power plant potential of these lignite basins is about 20,000 MW. Only 3,415 MW of this potential has been used in the plant designs and the reserve designated for these plants is 945 million tons, and the electric power generation capacity of them is 22 billion kWh/year.

The investments for thermal power plants designed for local lignite fuels have been increased in 20 year period between 1981 and 2000. The total installed capacity of plants constructed in this period is 5.440 MW, and the total installed capacity of plants constructed in 10 year period between 2000 and 2010 is 1.895 MW. The installed capacity of private sector's plants in construction is 1.280 MW.

By the end of 2014, as the percentage of natural gas in the total electric generation has been 48%, the percentage of lignite has been decreased to 16% level.

Since our country's development and continuation of this development the use of our natural reserves is compulsory, the use of coal as one of our natural resources is being more essential, having priority.

To decrease our dependence on imported energy, to achieve a decrease in our country's current debt and provide price stability in generation of electrical energy, to start using of the lignite reserves owned by EÜAŞ by means of new financial and investment models as soon as possible is very essential.

Keywords: EÜAŞ, local resources, energy supply liability